

zetének, szociális viszonyainak lehetőség szerint való teljes és helyes ismerete.«

Az előttünk levő tanulmány a gödöllői premontrei gimnázium 324 künnlakó növendékének kulturális és szociális viszonyáról mond el egyet-mást. A növendékeknek néhány kérdésre adott válasza kerül itt feldolgozásra. A feltett kérdések a következők voltak: Hányadmagával lakik egy szobában? Van-e nyugodt helye a tanulásra? Áll-e rendelkezésére legalább és külön asztal, amelyen dolgozhatnak? Van-e albérlőjük és milyen foglalkozású? Naponként hány órát fordít tanulásra? Segít-e a tanulásban valaki? Mivel tölti szabad idejét? Olvas-e napilapot? Mik a legkedvesebb olvasmányai? Van-e intézeti egyenruhája, és ha nincs, mikor szándékozik megcsináltatni?

Az eredmények részletezése e helyütt nem szükséges. Különböznék is csak a helyi körülményekkel ismerősnek érdekesek. Sokkal lényegesebb annak megírása, hogy kívánatos volna ilyesfajta körkérdések eredményének minél szélesebbkörű ismerete. Nem várt megegyezésekre vagy feltűnő különbözőségekre derülhetne így fény. Szükséges volna ilyesfajta kérdőíveknek minél több iskolában való kitöltése. Ezekből leszűrt eredmények és adatok sokkal tárgyilagosabb alapot szolgáltatnának különféle intézetek összehasonlítására, mint a végeredményben mindig csak viszonylagos tanulmányi eredmény. Jó volna pl. tudni, vajjon egyetemes vagy csak helyi jellegű jelenséggel állunk-e szemben, amiről e füzet többek között beszámol, hogy feltűnően kevés a növendékek természettudományi és technikai könyvek iránti érdeklődése. — E részletezés helyett azonban itt is fontos annak megemlézése, hogy a szerző nem elégedett meg a szociográfiai helyzetkép megrajzolásával, hanem a kapott adatokhoz nevelésügyi következtetéseket fűz. Mivel — egyebek mellett — a válaszokból az tűnik ki, hogy a növendékek feltűnően sok időt fordítanak tanulásra, ebből az következik, hogy különösen az alsósokat meg kell tanítani a gazdaságos tanulás módjára és napirendhez kell szoktatni őket. Így válik ez a szociális helyzetkép igazán nevelésügyi állapotrajzzá, aminek számadatai nemcsak érdekesek, hanem a nevelő elé eddig talán észre sem vett feladatot állítanak. Érdeklődéssel tekintünk e kezdeményezés ígért folytatása elé.

Jan. Kovács Miklós.

Hollóné Hatos Kornélia : A kézimunkaoktatás vezérkönyve. A Gyakorló Polgári Iskola Könyvtára c. sorozat 27. kötete. Szeged, 1941. 8-r., 244 l.

A Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola gyakorló iskolájának tanárai 1928-ban, még budapesti működésük idején, indították meg ezt a vezérkönyvsorozatot »Az Élet Iskolája« című kötettel, amelyben a gyakorló iskola tanárai ismertették, mindenki a maga szaktárgyából, a gyakorló iskolában követett cselekedtető módszeres eljárásokat. A gyakorló iskola tanárai, a sorozat megindításánál abból a tényből indultak ki, hogy a gyakorló iskolai tanárnak hivatásánál fogva a legtöbb és legjobb alkalma van, az iskolai munka céltudatos megfigyelése és megvitatása útján, a gyakorlati

eljárásokat javítani, a módszert fejleszteni. A szakvezető tanár itt állandóan arra törekszik, hogy helyesen megalapozott módszeres eljárás alakuljon ki. A budai Pedagógium gyakorló iskolájának lelkes tanárai érezték, hogy elért eredményeiknek gyakorlati jelentősége csak akkor van, ha azoknak minél nagyobb nyilvánosságot biztosítanak. Ezért szervezték és tartották meg a nyilvános módszeres értekezleteket és ezek eredményeképpen indították meg ezt a vezérkönyv sorozatot, melynek egyik kötetéről most szólnunk. A Szegedre áthelyezett gyakorló iskola, a Budán jól bevált szellemben folytatta a polgári iskolai tanárság gyakorlati kiképzését, és minden elismerést megérdemlő szorgalommal és áldozatkészséggel folytatta a vezérkönyvek kiadását és most már a sorozat 27-ik kötetéről írhatunk a legteljesebb elismeréssel.

Az előttünk levő könyv szerzője a Főiskola női kézimunka mellék-szakcsoportjának előadó tanára és a gyakorló iskola szakvezető tanára. Könyve komoly, házgapótló munka a kézimunkaoktatás szakirodalmában. Őt fejezetben tárgyalja mondanivalóit. Az első rész a kézimunka-tanítás történetével és a ma módszertani kérdéseivel foglalkozik. A második részben néprajzi vidékenkint ismerteti a magyar népművészetet. A harmadik fejezet szorosan hozzásimul az előbbihez, az egyes hímzéstechnikák részletes ismertetésével. A negyedik fejezetben a kézimunka-oktatásban használatos anyagokat ismerteti nagy felkészültséggel (Technológia). Ebben a vezérkönyvben együtt találjuk az idevonatkozó tárgyi és módszertani ismeretanyagot világos, könnyen érthető előadásban, szépen áttekinthető elrendezésben.

Az ötödik fejezet mintatanítás-sorozata koronázza be a művet, mellyel szerző a szakirodalomban egyedülállót alkotott. Már ezen fejezet miatt is méltán számíthat a könyv a kézimunka tanítással foglalkozó kartársak érdeklődésére.

Teljessé teszi ezt a vezérkönyvet a nagy hozzáértéssel, műgonddal összeválogatott illusztrációk és magyarázórajzok hosszú sora, melyeket túlnyomó nagy részében szintén a szerző gyűjtött vagy tervezett.

Csak őszinte örömmel üdvözölhetjük ezt a lelkes, alapos, kiváló tanári rátermettségre valló, minden ízében magyar érzéstől hevített munkát, amely közhasznú voltánál fogva nemcsak a pedagógusok, hanem a szép értékes kézimunkát kedvelő magyar hölgyek körében is teljesen megérdemelten kelt majd feltűnést.

Török Dezső.

Horvát Adolf: A Mecsekhegység és déli sikkjának növényzete. Pécs, 1942. 8-r., 160 lap, 4 térkép és 72 kép.

Ugy érzem, minden könyvismertetésnek azzal kellene kezdődnie, hogy bepillantást próbáljunk nyújtani a könyv szerzőjének személyiségébe és főleg azokba a *motivumokba*, melyek a szerzőt könyve megírására bírták. Ha nem is ismerjük a szerzőt személyesen, a mű elmélyülő tanulmányozása után a személyiség és motiváció jellegzetes vonásait minden bizonnyal magában a műben is megellelhetjük, ha az őszinte, az egyéni struktúrából, lelki